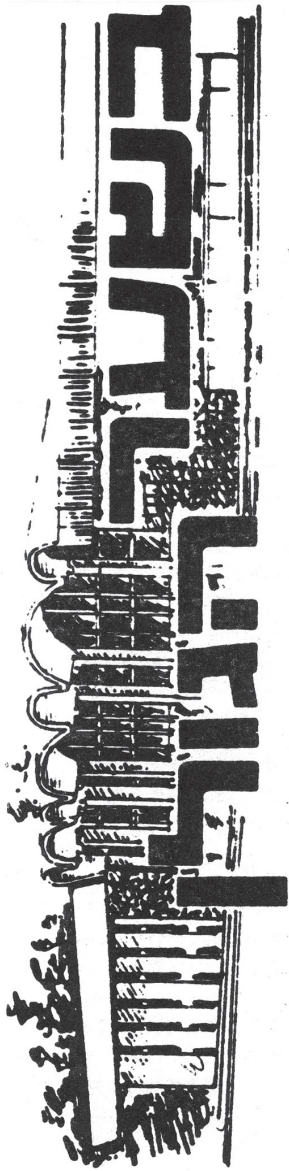

גיליון מס 1
שנה 84
י"ד בתשרי תשפ"א
2.10.2020

- עלון פנימי -

עריכה, הקלדה ועיטור: כרמלה

עיצוב: Egg Design

alonimshaarhagan@gmail.com

עלי אלון

נס בערב החג

סכת העלים ומרבד הדשא וחפת השמים
ברקועי פוכביה כמו הלה, כמו פתח,
על שנת העמל שפלתה
וקללותיה

והילדים סביבי בחלצותיהם הלבנות
כשתילים רעננים
והורי, וחברי הטובים עם נשותיהם וטפם
(וגם, כמובן, הפלבים)
עד אחרון הצפרדעים, היתושים, הזבובים -
כלנו מסבים - - -

ואם יש מישהו שם,
אם יש לו רגע קטן
להציץ

ואינו עסוק, פרגיל, בימי דין וחישובי קצין -
שיביט עלינו עכשו
למטה

הנה טרחנו שנה שלמה והערב
חג.

האם מישהו רואה מלמעלה את בתינו
הקטנים, הצנועים,

את המטעים ואת השדות?

האם מישהו רואה את הטף והזקנים, הבהמות
והעופות?

את קברי יקירנו אשר שכלנו בכל המלחמות - - -

חשבוננו של החייט עם אלוהים / פנחס שדה, ספר הדמיונות של היהודים

פעם אחת בערב יום הכיפורים אמר הצדיק ר' אלימלך מליזנסק לתלמידיו: "רצונכם לדעת איך עושים בערב יום הכיפורים, לכו אל החייט שבקצה העיר". הלכו החסידים אליו, עמדו לפני חלון ביתו וראו שהוא ובניו מתפללים בפשטות, כמו כל החייטים.

אחרי התפילה לבשו החייט ובניו בגדי שבת והדליקו נרות וערכו שולחן מלא מעדנים וישבו אל השולחן בשמחה רבה. אז הוציא החייט מן הארון פנקס אחד, שהיו רשומות בו כל העבירות שעשה במשך השנה, מיום הכיפורים שעבר ועד יום כיפורים זה, ואמר: "ריבוננו של עולם, עכשיו הגיע הזמן לעשות בינינו את החשבון על כל העבירות שעשינו". ומיד התחיל למנות ולחשב את כל העבירות שעשה במשך השנה, שכולן היו רשומות בפנקס ההוא. אחרי שגמר את חשבון העבירות, הוציא פנקס גדול יותר וכבד יותר מן הראשון, ואמר: "ריבוננו של עולם, קודם מניתי את העבירות שאני עשיתי, ועכשיו אמנה את העבירות שעשית אתה". ומיד התחיל לחשב את כל הצער והייסורים, הצרות ועוגמת הנפש והחולאים והפסד הממון, שעברו עליו ועל בני ביתו במשך כל השנה. וכשגמר את החשבון אמר: "ריבוננו של עולם, אם נחשוב באמת על פי היושר, הרי אתה חייב לי יותר ממה שאני חייב לך. אלא מה, איני רוצה לדקדק עימך בחשבון מדוקדק, כי הלוא ערב יום הכיפורים היום וכל אחד מוכרח להתפייס עם חברו, שעל כן אני מוחל לך על כל העבירות שעשית לנו, וגם אתה תמחול לנו על כל העבירות שחטאנו לך". אחר כך מזג החייט כוס יין וברך בקול רם: "ריבוננו של עולם, הננו מוחלים זה לזה כל מה שחטאנו".

"וכי לא חוצפה היא?", שאלו החסידים את רבם.

והוא ענה להם: "דעו לכם, שהקב"ה בכבודו ובעצמו, הוא וכל הפמליא של מעלה, באים לשמוע את דבריו של החייט, ומדבריו נעשית שמחה בכל העולמות".

השישי באוקטובר / נתן יונתן

רוח נוראה נשבה בשבת ההיא וענני חול כיסו את השמים. באוויר התערבלו בשורות עשנות של מלחמה, ובשעה הרביעית בהיות החושך על הארץ צעק בי הלב צעקת-אימים כאילו מטח-אש בחזה והיום אני יודע שאותו רגע רעמה האש והנער נפל שותת דם על סיפון הטנק שלו ושעונו עמד מלכת. השעה היתה ותישאר לעולמים השישי באוקטובר ארבע ועשר דקות אחר הצהריים. מאז גם בשעון המתכת שלי קפא הזמן. יופיו, עצבותו, עלומיו, שיר השירים שלי, גאוות חיי וכלימתם.

למה סוכה?

- תחילה היו הסוכות לצורך מעשי, אח"כ הפכו לסמל ולמצווה.
- א. הקשר לאסיף - הסוכה מסמלת את דירת הארעי של שומרים על הפירות, שהיו לנים בכרמים בזמן האסיף.
- ב. הקשר לעלייה לרגל - העולים היו מגיעים בהמוניהם לירושלים. במשך שבעה ימים היו גרים בסוכות.
- ג. הקשר לבקשה על הגשמים - חלק ממעשה מאגי (פעולה שאדם עושה כדי להשפיע על כוחות עליונים, כמו ניסוך המים), שאור לדרבן את בוא הגשמים. כאילו מתגרים באלוהים: הנה אנחנו לא מפחדים שיירד גשם ויוצאים לגור דווקא בסוכה בחוץ. נו, נראה אותך! (ולא פעם הוא מראה ודווקא בסוכות יורד גשם).
- ד. סמל של ענווה ותודה על מה שיש לכל אחד מאיתנו - מגורים בסוכה, דווקא בעונה שמתקררת והולכת, באים להזכיר לנו את הטוב שיש לנו מצד אחד ואת ארעיותו מצד שני.

הוֹרְאוֹת הַגְּעָה | נִירִית יַעֲקֹב כֹּהֵן

כְּדִי לְהַגִּיעַ לְחַתִּימָה טוֹבָה
יֵשׁ לְנִסְעַי יֵשׁר בְּדֶרֶךְ עֲבוֹדָה פְּנִימִית
(הַכְּבִישׁ מִתְפַּתֵּל – לֹא לְהַבְהִיל)
יֵשׁ לְהַמְשִׁיךְ יֵשׁר כָּל הַזְּמַן עַד כִּפּוֹר הַתְּפִכָּחוֹת
גַּם שָׁם לְהַמְשִׁיךְ יֵשׁר לְמִרוֹת כָּל הַפְּתוּיִים
עַד שְׁמִיגִיעִים לְצִמָּת פִּיּוּסִים
בְּצִמָּת פּוֹנִים לְדֶרֶךְ הַשְּׁלוֹם
וּמְמַשְׁיכִים כָּל הַזְּמַן יֵשׁר עַד שְׁעוּלִים
לְגִשְׁרֵי וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹד -
מִפְּנֵי לֹא יוֹרְדִים.
מִמְשִׁיכִים בְּגִשְׁרֵי עַד הַשְּׁעַר הַפְּתוּחַ
הַיְעַד יְהִיָּה מִיְמִינְכֶם אוֹ מִשְׁמֹאלְכֶם
זֶה תְּלוּי בְּכוּוֹן הָרוּחַ.
הַיּוֹם, בְּנִגּוּד לְשֹׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה
צְפוּיִים עוֹמְסִים כְּבָדִים.
עִמְּכֶם הַסְּלִיחָה

* טיפ קטן שעוזר המון:
המקום תמיד פתוח.
ממלץ להגיע מקדם ולא ברגע האחרון.

המשק מסכם שנה בצל הקורונה

אביב לשם

בעוד מספר ימים נחגוג את חג הסוכות, חג האסיף, התוחם לכאורה את השנה החקלאית ומקדם בברכה את עונת הגשמים. נפגשתי לראיון המסורתי עם רכז המשק, אילן אופיר, איתו דיברתי על "מצב המשק" כמובן, והממשק של המשק עם הקהילה, אך כל העת חג מעלינו משבר הקורונה, המלווה את כולנו כבר חצי שנה, משבר שהיכה בעוצמה בכל המשק, וטרף את הקלפים גם בתוכנית המשק 2020, ומי יודע מה יהיה לנו ב- 2021.

אתה מודאג?

כן. אנחנו במצב של אי ודאות, עם היקף תחלואה גבוה במדינה, עם הגבלות, סגר, אי ודאות מה יילד יום. אני מאוד מודאג מהתמשכות מציאות משברית המביאה עימה פחות צריכה, פחות תיירות, יותר הגבלות ויותר תקנות מחמירות. יש לכל אלה משמעות כלכלית כבדה. אני חושש שתקנות מחמירות והגבלת תנועה לאורך שבועות תפגע ביכולת של עובדים לבוא לעבוד.

שנה בצל משבר עולמי

השנה שעברה עמדה בסימן הקורונה. עם זאת, מבחינה משקית היא הייתה שנה רגילה. ענפי החקלאות – צומח ובעלי חיים - כמעט ולא נפגעו, לעומתם התיירות נפגעה קשה מאז חודש מרץ, וכפועל יוצא - המטבח והמכבסה שתנועת התיירים משפיעה על היקף העבודה וההכנסות. הכנסות המשק מתנהגות בסך ככל שנה, יש ענפים שביצעו צמיחה קלה, בענפים אחרים אנחנו רואים קיטון מסוים בהכנסות. התיירות יצרה בור עמוק בהכנסות.

לפני מספר חודשים דיווחתם שמשבר הקורונה יצר פער גדל של כ- 3.5 מיליון ₪ בין התכנון

לביצוע בתקציב המשק והקהילה. מה בוצע עד כה לצמצום הגירעון?

נכון, הסכום גדול ועשינו עבודה גדולה ומאומצת לבלום את המשך הגירעון. הצמצומים בהם נקטנו הם עצירת ההשקעות וצמצום בהוצאות שנראו לנו פחות חיוניות, וביחד זה כ- 2.5 מיליון ₪. צמצום נוסף עשינו בהוצאות השוטפות של הענפים, בסעיפים שנראו לנו פחות חיוניים לענף. רצינו שהקהילה תהיה האחרונה להיפגע. את המהלך אנחנו – הכלכלית, ריכוז המשק והמזכירות – מובילים ביחד עם הענפים, במאמץ משותף. אנחנו נפגשים עם מנהלי הענפים שמציגים לנו תכנית צמצום הוצאות, וביחד בודקים את הסעיפים מה אפשר לצמצם, מה נחוץ וחיוני. בסוף השנה האזרחית נעשה סיכום ונראה איך זה בא לידי ביטוי. בכלל, חשוב לי לציין את שיתוף הפעולה בין ממלאי התפקידים, עם מנהלי הענפים, את ההירתמות הנדרשת של מתנדבים בימי הסגר הראשון והשני, את הדאגה ותשומת הלב של צוות החירום עד לאחרון החברים, וכל אלה מעידים על חוסן הקהילה שלנו מהבחינה החברתית, גם בימי משבר.

במציאות כזו של אי ודאות – איך בונים תקציב לשנת 2021?

אנחנו עוד לא שם, בעיקר מהסיבה שחוסר הוודאות גדול. מה שכבר ברור לנו, שהתוכנית תהיה "רזה" יותר בהשוואה לשנים קודמות. ככל שתתקדם 2021 נראה אם יש מקום לשחרר תקציבים נוספים. מהמקום שלי במערכת אני חווה פער בין ראיית המציאות הכלכלית של הקיבוץ בינינו, ממלאי התפקידים ומנהלי הענפים, לבין חלק מהחברים, שלא מבינים עדיין שהמצב שלנו השתנה, שהמצב מדאיג. התנאים השתנו. גם תוצאות ההצבעה לאחרונה מעידים על הנתק הזה.

אבל תמיד יש פער בין "פרנסי העיירה לתושביה", בין ממלאי תפקידים שרואים ויודעים יותר לבין החבר "הפשוט". מה הציפייה שלך מהחברים בימים האלה?

זה פער מובנה וטבעי, אבל הציפייה שלי היא שייתנו יותר קרדיט לממלאי תפקידים בשער הגולן, שאנחנו עושים את ההחלטות או מביאים הצעות החלטה וחלופות אחרי חשיבה ובחינה והתייעצויות גם עם גורמים חיצוניים, ותמיד טובת המשק והקהילה הרב-דורית עומדים מול עינינו. התמונה מורכבת בייחוד במציאות של משבר מתמשך ואי ודאות. חשוב לנו לקדם את הטיפול במגוון רחב של נושאי משק וקהילה. גם אם הפתרון הוא לא תמיד לפי רצונם של כל החברים, או בקצב שמישהו חשב שצריך להיות, הוא תמיד נעשה אחרי חשיבה ובחינה מעמיקה של צוות.

מה הלאה, מהן אפשרויות הפיתוח של המשק שלנו?

לשער הגולן מגבלת שטח משמעותית, לכן אני מנסה לנצל את השטחים ככל הניתן עם ע"י הגדלת המטעים הקיימים, מחזורי גד"ש נוספים ושיתוף פעולה בין הבנות לאבוקדו להחלפת שטחים. במסגרת זו אנו נמשיך בעקירת התמרים גם השנה למרות המורכבות הגדולה של פעולה זו. ברצוני לציין בהקשר זה צוות וולנטרי שהוקם ביוזמת מספר חברים, אותו מרכזים בן ואילן אשל, לבחון את אפשרויות הפיתוח החקלאי העתידי של שער הגולן, חשיבה "מחוץ לקופסה" בחקלאות. במקביל אנחנו מקדמים את הרחבת שיתוף הפעולה עם חברת דוראל לפיתוח של אנרגיה מתקדמת ואם הכול ילך כשורה אז בעוד מספר חודשים נשלש את כמות ייצור החשמל בשטחי הקיבוץ ל- 1.8 מגה וואט. זה ייעשה בזכות תוספת לוחות קליטת אנרגיית שמש על גגות מפעל "גולן", גגות הרפת, הלול בדוויר. גם חלק מהטיפול על גג חדר האוכל (טיפול בנזילות) כולל התקנת גג סולארי. כאן היתרון הוא שאנחנו משתמשים בגג קיים שהופך לאמצעי ייצור. את כל החשמל אנחנו מייצרים ומוכרים לרשות החשמל. בתחום השקעות חיצוניות אנו לא מספיק עשירים כדי להיכנס למיזמים חיצוניים בהם בצד הסיכוי להצלחה טמון סיכון גדול. בשנים האחרונות אנו עדים לירידה מתמשכת בשכר חברים בענפי המשק, ירידה שלא באה לידי ביטוי מלא בעליה בשכר עבודות חוץ. קיים פוטנציאל השתכרות לא מנוצל בשער הגולן, דבר שבא לידי ביטוי באופן מובהק במספרים בדו"ח שהכינה חדוה שקד מנהלת מש"א. שיפור בסעיף זה חשוב וחיוני לשמירת רמת החיים לה הורגלנו לאורך השנים.

מספר העובדים השכירים בענפי המשק והקהילה גדל עם השנים. אפשר להקטין את מספר השכירים?

אני שומע את קולות הביקורת, ער להם וחשוב לי להגיד מספר דברים בהקשר הזה. ראשית, רכזי ענפים מאוד מודעים לביקורת על מספר השכירים. אין אצלנו אבטלה סמויה של שכירים. כולנו מודעים לעלויות הגבוהות. וחשוב לי גם לשקף את המשתמע מהביקורת על מספר השכירים - חבר קיבוץ שירצה לעבוד במקום שכיר בקיבוץ צריך רק להציע את עצמו, ואנחנו נמצא לו את המשרה. אבל זה לא קורה. אין מצב שחבר שרוצה לעבוד בענף כלשהו נדחה כי העמדה מאוישת בעובד שכיר. אשמח אם חברי קיבוץ או מועמדים לחברות בקיבוץ יבקשו להיכנס לעבודות שהיום מאוישות בשכירים. חשוב לי לציין כי אנחנו מבצעים עכשיו באמצעות רכזת משי"א מספר מהלכים בתחום העבודה ומיצוי ההשתכרות.

איך אתה מרגיש עם תהליך השינוי בקיבוץ?

בכל שנותיי בשער הגולן השתדלתי לא להסתכל מסביב, ולהתמקד במבט על עצמי ועל התא המשפחתי שלי. התפקיד הנוכחי גרם לי לראות דברים מעט אחרת, ולהבין יותר את האנשים שדיברו בעבר וגם היום על הצורך בשינוי אורחות החיים בקיבוץ. יש פער בין ההווה שלנו שהיא שיתופית לבין התודעה של רובנו שהיא כבר מופרטת. אני אומר את זה בצער מסוים, כי אני תמכתי ובמידה רבה גם היום אני אוהב ותומך ברעיון השיתופי.

אני מאחל לכולנו כחברי קיבוץ, ולענפי המשק והקהילה שנה טובה, שנת בריאות, שנצלח את משבר הקורונה מאוחדים ומחוזקים לשנים הבאות.

הסגר, הבידוד והיעלם של החיים שהיו לנו משפיעים רבות על נפשו של כל אחד מאיתנו כאדם, עובד, תלמיד, הורה. אנחנו מזמינים אתכם לכתוב לנו על השפעת המציאות החדשה עליכם, איך אתם מתמודדים, ומה אתם מציעים לחבריכם לעשות כדי להתמודד טוב יותר עם המצב הזה שלא הכרנו מקודם.

התמודדות עם מצבי לחץ, משבר ואי וודאות

עינת אפשטיין

תקופת הקורונה ובעיקר ימי הסגר שינו לחלוטין את שיגרת חיינו המוכרת והמרגיעה והביאו איתם אי וודאות גדולה שאיתה עולות וגוברות לא פעם גם תחושות הלחץ, הדחק והחרדה. במהלך לימודי לתואר שני בעבודה סוציאלית התמקצעתי בטיפול במצבי משבר מעין אלה ובחירתי בכתבה זו להציג בפניכם מודל הממפה את סגנונות ההתמודדות שלנו במצבי קושי ומשבר ומציע דרכים וטכניקות להרגעה ופיתוח חוסן נפשי.

BASIC PH מודל גשר מאחד

זהו מודל רב ממדי להתמודדות עם מצבי לחץ ואי וודאות. הוא פותח על ידי מולי להד ועפרה אילון, עוסק בסגנונות התמודדות שונים של הפרט בזמן משבר. ההנחה בבסיס המודל, היא שבכל אדם טמון פוטנציאל להתמודדות. ניתן לזהות אצל כל אדם מהו סגנון (או מספר סגנונות) ההתמודדות הייחודי לו. ניתן לאתר מספר דפוסים, שפות, סגנונות התמודדות שבני אדם פועלים בהם כאשר הם מתמודדים עם מצבי לחץ.

Belief אמונה

אמונות וערכים, פילוסופיית חיים, השקפת עולם, מציאות משמעות. הנוקטים סגנון התמודדות זה מסתמכים על אמונות, ערכים, חיפוש משמעות ופילוסופיית חיים על מנת להנחות ולהדריך את עצמם בזמנים של לחץ ומשבר. הם מונחים על ידי תחושה של ייעוד ושליחות וצורך בהגשמה עצמית. אנשים מסתמכים על תקווה, פסימיות או אופטימיות, פטליזם, מיסטיקה, שימוש בטכסים ועוד. האמונה שייכת לממד הרוחני של האדם, לתחום החיפוש אחר טעם החיים וסדר היקום. האמונה מעניקה משמעות למצוקה ולסבל. התקווה חיונית להישרדות.

Effect רגש

הנוקטים סגנון התמודדות רגשי מתמודדים ומגיבים בעיקר באמצעות ביטוי רגשות כמו בכי, צחוק, צער, כעס, חמלה וכיו"ב. הם נוטים לבקש תמיכה רגשית אצל הזולת, נוטים להתבטא בדרכים לא מילוליות כמו ציור, קריאה, או כתיבה.

Social חברה, תפקיד, שייכות, ארגון חברתי

הנוקטים בסגנון התמודדות זה מאופיינים בסגנון התמודדות חברתי. הם מתמודדים באמצעות השתייכות לקבוצה, קבלת משימה חברתית, קבלת תפקיד, עבודה בקבוצה, עזרה לאחרים ושיתוף אחרים.

Imagination דמיון, יצירתיות

הנוקטים בסגנון התמודדות זה, משתמשים במשאבי הדמיון, היצירתיות וההומור בכדי להקל על עצמם במפגש עם המציאות הקשה.

Cognition שכל הכרה, מציאות, מחשבה

הנוקטים בסגנון התמודדות קוגניטיבי מתמודדים ומגיבים בעיקר באמצעות שימוש בתהליכי חשיבה וברציונליזציה, בהבנת המצב במונחים של היגיון.

Physiology גוף פעילות פיזית הקשורה בהפעלת הגוף

הנוקטים סגנון התמודדות פיזיולוגי מתמודדים ומגיבים בעיקר באמצעות ביטויים פיזיים, תגובות ותחושות גופניות. חוויות לחץ משפיעות על המערכת הנורו-כימית של המוח ומעוררות תגובות לחץ אופייניות, כגון: קשיי נשימה, כאב במקומות שונים בגוף, חוסר תיאבון, הגברת המתח בשרירים וכיוצא, עוררות יתר, סחרחורת ובחילה, הזעה ורעידות, פיק ברכיים. לכל תחושות לחץ ישנו רכיב גופני.

ההנחות של המודל

1. בשעת משבר כל אדם מגיב ומנסה להתמודד בשפה הראשונית הטבעית לו, שדרכה הוא קולט את העולם ומגיב אליו.
2. האדם נוטה בדרך-כלל להשתמש ביותר מדפוס התמודדות אחד.
3. אין דפוס התמודדות אחד שהוא טוב לכולם, ואין דפוסים טובים יותר מאחרים. כל אחד מהדפוסים המשרת את האדם ברגע נתון, הוא הנכון עבורו.
4. כל דפוס ההתמודדות הם לגיטימיים ועוזרים מאוד, כל עוד הפרט או הקבוצה משתמשים בהם במינון הנכון ומגוונים את דפוסי ההתמודדות שלהם.

התמודדות באמצעות Physiology גוף התמודדות עם לחץ תיעשה באמצעות הרפיה, תרגול גופני, פעילות פיזית, מדיטציה, אכילה ושינה, אמבטיה, עיסוי.

התמודדות האמצעות Cognition שכל, איסוף מידע וארגונו, למשל הכנת רשימות של: מה אנחנו יודעים בוודאות, על מה אנחנו יודעים מעט או מניחים שאנחנו יודעים, מה אנחנו לא יודעים כלל. ניווט עצמי – ארגון לוגי של האירוע; שיום הרגשות; תכנון; יצירת מיקוד שליטה פנימי.

פתרון בעיות ולמידת דרכי התמודדות | חשיבה חיובית, ביניהן התמודדות באמצעות רגש - לתעל רגשות לביטוי בשיחה, ביצירה, בכתבה. התמודדות הממוקדת ברגשות (בעיקר כאשר אסטרטגיה של פתרון בעיות אינה מתאימה) מתייחסת למאמצים לשמור על שליטה רגשית (ניהול רגשות), הדרושה לשם התמודדות ארוכת טווח. התמודדות זו בנויה על מה שאנו אומרים לעצמנו כדי להשיג שליטה ברגשות.
מתן ביטוי מילולי לרגשות תורם להבהרתם ומסייע בהתמודדות מודעת עמם.

התמודדות באמצעות Belief אמונות נעשית במיפוי האמונות שלי, הבהרת ערכים המכוונים את יכולת ההתמודדות שלי.

תקווה קשורה ביכולת להציב ראיית עולם אופטימית | בנטייה למיקוד שליטה פנימי | ביכולת

לראות בדמיון תמונת עתיד חיובית | בנכונות להתמודדות אקטיבית עם האירועים.
אמון בעצמי, מסוגלות עצמית – מתייחס לאופן בו אדם שופט את מידת ההצלחה האישית שלו מול מצבים איתם הוא נדרש להתמודד. מתבסס על התנסויות עבר מוצלחות ועל שכנוע עצמי.

התמודדות באמצעות יצירת רשת תמיכה חברתית, למשל משפחה, חיונית לפיתוח כישורי התמודדות בלחצי החיים. היא מסוגלת להעניק אהבה, תמיכה וסיוע, היוצרים את הבסיס להישרדות ולמרפא במצבי מצוקה.

חברה: תקשורת בין אישית חיונית ליצירת קשרים חברתיים. לתמיכה מצד הקבוצה החברתית יש חשיבות ראשונה במעלה בהתמודדות בלחצים ובמשברים.

התמודדות באמצעות דמיון ויצירתיות, המאפשרת דיאלוג בין גוף, שכל ורגש. היא חיונית לכושר המצאה, לחשיבה יוצרת, לפתרון בלתי שגרתי וגמיש של בעיות ולהומור. הפלגה בדמיון מאפשרת הסחת דעת והפוגה הרפיה והרגעה במצבי מצוקה מתמשכים. כולל: חלימה בהקיץ, שימוש בפעילות יצירתית כמו משחק, דרמה, אומנויות (ציור, פיסול, כתיבה, מוסיקה), חשיבה רב כיוונית, אלתור.

לסיכום

חשוב להכיר את מנגנוני ההתמודדות האוטומטיים שלנו, לפתח עוד טכניקות ודרכים להרגעה עצמית ולהיות במודעות לתחושות הגופניות שלנו שפעמים רבות מספרות את הסיפור של הנפש שלנו.

וכמובן, היעזרו, התיעצו, שתפו. אל תישארו לבד עם תחושה פיזית או רגשית קשה. מצאו את האדם עליו אתם סומכים שתפו אותו ובקשו עזרה.

האחריות כאן היא הדדית, היו ערניים לסביבתכם, שאלו לשלומם של שכנים וחברים, הרימו טלפון פעם ביומיים שלושה לחבר וותיק... סולידריות ואחריות קהילתית היא צו השעה ובשער הגולן היא גם כוחנו!

אִם תִּפְגַּשׁ אָדָם שָׁבוֹר

שֵׁב אִתּוֹ

עַל סֵף הַשֶּׁבֶר הָאָרוּר

אֶל תְּנִסָּה לְתַקֵּן

אֶל תְּרַצָּה שׁוֹם דָּבָר

בְּיִרְאָה וּבְאַהֲבַת הַזֵּילַת שֵׁב אִתּוֹ

שְׁלֵא יִהְיֶה שָׁם לְבַד

(סמדר וינשטוק)

שנה טובה וחתימה טובה

עינת

דילמה

כרמלה

פעם קראתי הגדרה של דילמה. דילמה היא מין חיה כזאת שיש לה קרן מאיימת מלפנים, אתה בורח ממנה ומגלה שהיא דוקרת אותך בקרן שיש לה מאחור.

ערב ראש השנה תשפ"א.

להישאר בבית לבדי או לא להישאר? זאת הדילמה. להצטרף לארוחת ערב בחג במשפחת לסקה (אליעזר הוא בני המאומץ משכבר הימים ובני משפחתו הם משפחתי הנפלאה בקיבוץ), או להישאר לבד בבית?

להסתכן בארוחה בחדר גדול סגור עם תשעה בוגרים ושבעה ילדים בני 14 עד 3, או לאכול לבדי בבית?

להישאר לבד בבית פירושו סתם אוכל, טלוויזיה, אולי עיתון או ספר, נשנוש הרבה מתוקים ומצב רוח רע עד דיכאון.

להצטרף לארוחה בביתה של תמי פירושו אוכל טעים (דבורה בשלנית מעולה!), בילוי בחבורה עליזה, רעש של ילדים, ניתוק מחדשות וממציאות פוליטיקה וקורונה, פטפט וצחוק, ויכוח ושיחה.

שקלתי איזו קרן תדקור אותי יותר - הבדידות או סכנת ההידבקות. חשבתי שבני המשפחה כולם בשער הגולן, כולם בריאים, אם כי הילדים נפגשים גם עם ילדים אחרים וילדים הם שגרמו לבידוד ההמוני האחרון - ובחיתי להצטרף לארוחה המשפחתית. וכמה נהניתי! שלחתי תמונה מהארוחה לבנים שלי. בלי לדבר ביניהם, גם זיו וגם רשף גערו בי וטענו שאני עושה שטויות ומסתכנת. האם חשבו על סכנת הדיכאון שהייתי נכנסת אליו? אז מה אתם אומרים - במה הייתי צריכה לבחור?

ולקינוח, הגיעה אלי הרשימה החמודה הזאת שמתארת מה עלול היה להיות מצבי אילו... מצטערת שאינני יודעת מי כתבה אותה. אבל צריך להגיד לה תודה. הומור תמיד עוזר.

אני אומרת שצריך לקחת את הסגר בסבבה...

יש אנשים שמשתגעים מלהיות כלואים כל היום בבית,

אבל אני מצאתי דרך לשמור על שפיות.

במקרה הרגע דיברתי על זה עם המיקרוגל והטוסטר בזמן ששתיתי את הקפה שלי ושלושתנו הסכמנו.

אני כבר לא מתייעצת עם המכונת כביסה, כי על כל דבר היא מסתובבת.

מהמקרה די התרחקתי, אני מרגישה שהוא כבר קר אלי.

התנור - כל דבר שאני אומרת לו הוא מתחמם.

האלכוג'ל חושב שאנחנו במערכת יחסים ואומר שעד עכשיו רק מרחתי אותו.

בקיצור, לא יודעת מה להגיד לכם,

אנשים פשוט השתגעו...

ההתלבטות אם נהגתי נכון הביאה אותי לבקש מאביב לשם לשתף את החברים בפייסבוק של הקיבוץ (לי אין פייסבוק), לברר איך אחרים היו נוהגים. התגובות ברובן תמכו בהחלטה שלי להשתתף בארוחת החג בניסיון לשמור על השפיות במציאות הזו שהולכת ללוות אותנו עוד זמן לא ידוע. ואלה התשובות שקיבלתי.

Rinat Yarden

בחירה נהדרת נשמע שהיה חג נהדר, חג שמח!

תלמה אריאל

ללא ספק בחרת נכון, הבדידות גרועה מהכל. שתהיה לך שנה מצוינת ושתמשיכי להנות ממשפחתך שבורכת בה. לא מספיק לחיות צריך לחיות באיכות טובה ובשמחה. באהבה

רחל שורץ

ריגשת.

אביטל ניצן

כרמלה יקרה, בריאות טובה, כל החלטה שהיית מחליטה היא ההחלטה הנכונה. שנה טובה.

יעל מייזלס

כרמלה, כתבת מקסים! בהחלט דילמה שכיחה בתקופה זו. גוף ונפש אחד הם. מה שתחליטי זה מה שטוב עבורך. מאחלת לך בריאות ואיכות חיים.

Ziva Zohar

כרמלה יקרה, אכן הצבת כאן דילמה שהרבה אנשים שחיים לבדם, מתלבטים בה. לפחות זכית שיש לך משפחה חמה בקיבוץ שהזמינה אותך לשבת איתם בחג. כשאני חושבת על אותם בודדים שאופציה כזו בכלל לא קיימת להם ומתים מהעצב, מהדיכאון...

מיכל רפאלי

עשית את הטוב ביותר.

תודה רבה לכל מי שהגיב וחיזק.
מעניין מה היו כותבים לי חברי צוות צח"י.

כרמלה

מחסן הבגדים בין הגלים

אביב לשם

כל בוקר בשעה שש נדלק האור במחסן הבגדים ומתחיל יום חדש של קיפול וגיהוץ וחלוקת הבגדים - נקיים, מקופלים ומגוהצים - לתאי החברים. איך משפיע משבר הקורונה על מחסן הבגדים שלנו, אחד המקומות בהם תנועת החברים הסואנת ביותר לאורך היום?

נפגשתי עם עובדות "המחסן" לשיחה קצרה על העבודה בימים של משבר הקורונה המתרגש עלינו כבר יותר מחצי שנה. בשיחה השתתפו מרים סובלמן ותיקת העובדות (תהיה בת 74 בקרוב), שאחרי 13 שנים במכבסה עברה לצד השני של המדרכה, למחסן הבגדים, בו היא עובדת כבר 28 שנים, בלי הפסקה. אינה ממסדה, עובדת במחסן כבר שבע שנים, ודינה מהכפר עראבה, איתנו כבר שלוש שנים. חברות נוספות וחשובות בצוות הן תלמה אריאל וזהבה זעירא, וגם יוכי נשר שמגיעה לעזור.

שאלתי אותן, האם יש שוני בין ימי הגל הראשון לגל הקורונה והסגר השני, ומרים הפתיעה כשציינה כי בגל הראשון הייתה המון כביסה. לעומת זאת עכשיו בימי הסגר יש הרבה פחות. אולי זה בגלל שאין בית ספר ואין גנים, אך בשורה התחתונה החברים זורקים הרבה פחות כביסה. השערה נוספת שהעלתה היא שעוד משפחות קנו מכונת כביסה פרטית. בכל מקרה זו תעלומה. בצד זה חשוב היה לה לציין לטובה את עובדות המכבסה, שכאשר יש הרבה עבודה ולחץ במחסן הן באות ועוזרות.

המחסן הוא מקום ציבורי, אנשים נכנסים ויוצאים, נפגשים בין התאים. בימים אלה האינטראקציה שונה?

מרים: "כן. אולי זה בגלל הקורונה, אנשים נכנסים ויוצאים מהר. כנראה בגלל שזה מקום ציבורי אז נוהרים. יש אנשים שבאים למחסן ונכנסים להגיד לנו שלום כשאנחנו מקפלות או מגהצות באולם הגדול, אומרים מילה טובה. לעומתם יש כאלה שאף פעם לא אומרים שלום או מילה טובה. זה לא שאני מצפה, אבל בשביל הנימוס, בשביל ההרגשה הטובה. אנחנו משתדלות לעשות את העבודה על הצד הטוב ביותר ולהחזיר לחברים כמה שיותר מהר את הבגדים נקיים בתאים. זו עבודה קשה, ואני וחברותיי עושות אותה במסירות ובאהבה. חשוב לי שהציבור ידע ויעריך את עובדות ענף הבגד, כמעט כולנו גמלאיות ועושות עבודה מהלב ובמסירות".

מה חשוב לך לבקש מהחברים?

הקפידו לרשום ביד את המספר שלכם על הבגד, לא להסתמך רק על הדבקת פתק עם המספר, כי פתק יכול ליפול. יש הרבה בגדים ללא שם ואנשים אפילו לא באים לחפש. אנחנו שומרות

אותם חמישה חודשים ואחר כך אני מוציאה אותם החוצה, וחלקם נלקחים לשמחתי לשימוש. לפני הקורונה הייתי תורמת הרבה בגדים "ללא אבא/אמא" למקומות בטבריה. היום פחות באים.

28 שנים זה המון שנים במחסן הבגדים!

נכון, יש בגדים שאני זוכרת של מי זה. בבגדים שאני משהצת, אני יודעת של מי הבגד. את המספרים אני זוכרת בעל פה של מי כל מספר. ברור, אני 28 שנים כאן. יש מצבים שאנחנו נתקלות בבגד ללא מספר או רמז של מי הוא, והפתרון שהסדרנו הוא שמניחים את הבגד על השולחן המרכזי, קוראים לי, ואני כבר מפענחת של מי הוא.

עד מתי את מתכננת למשוך בעבודה?

אני פה. הייתי שבועיים בבדיוד, השתגעתי. אני אוהבת את העבודה, זה עדיף על לשבת בבית.

תודה רבה על הזמן שפיניתן, ובעיקר על העבודה הנפלאה שאתן עושות עבורנו.

המלחמה שנשכחה

50 שנה מאז יצאו ילדינו מחושך לאור

נורית קצירי

החודש בדיוק לפני 50 שנה, בספטמבר 1970, תמה מלחמת ההתשה וילדי הקיבוץ יצאו מהמקלטים לאחר כמעט ארבע שנים בהם ישנו בהם באופן קבוע מדי לילה. לחברים הייתה "הצגה יומית" בה חזו איך מטוסינו מפציצים בירדן לאחר שבלילה הקטיושות מירדן עפו לכיווננו. במהלך שנים אלה הוטמנו מוקשים בשדות ובמטעי הבננות ובוצע נוהל חדש של בידוק כל הדרכים המובילות לשטחי החקלאות לפני היציאה לעבודה. קרבנות בגוף ובנפש היו בעקבות המיקוש, שנים לא קלות עברו על כולנו.

הייתה זו מלחמה בה העורף הפך לחזית ובה חברי הקיבוצים והמושבים לאורך הגבול עם ירדן, הם וילדיהם, נלחמו כל יום על חייהם.

ב-1 בספטמבר 1970 בוצע ניסיון כושל להתנקש בחיי חוסיין מלך ירדן. בימים שלאחר מכן חטפו פלסטינים שלושה מטוסים והנחיתו אותם בירדן. המלך הבין כי ממלכתו רעועה, וניצל את דעת הקהל העולמית המגנה את האירוע. ב-17 בספטמבר 1970 הפציץ הצבא הירדני בסיסים של המחבלים הפלסטינים בירדן. הירדנים טעו באומדן כוחם של הפלסטינים, ולכן התקפה זאת נמשכה יותר מהמתוכנן. בגבול הצפוני של ירדן ראתה סוריה הזדמנות להתערב במאבק, ואולי אף הזדמנות להרחיב את שטחה. אוגדה של הצבא הסורי חדרה לשטחה של ירדן באמתלה של עזרה לפלסטינים. מלך ירדן שלח חטיבת שריון להילחם בסורים, ופנה אל ארה"ב ואל ישראל בבקשה לסייע לו לסלק את הסורים משטח הממלכה. ארה"ב פעלה בשני תחומים: קידמה משחתת לאזור כדי לסייע לירדנים והפעילה לחץ דיפלומטי. ישראל ביצעה הפצצות-דְּמָה וטיסות-סיוור של מטוסי קרב מעל הכוחות הסורים עד שהסורים נסוגו.

ב-27 בספטמבר 1970 נאלץ חוסיין מלך ירדן, בצעד משפיל, לחתום פעם נוספת על הסכם עם הפלסטינים. הפעם נחתם ההסכם במצרים, בחסותם של המצרים ושל הסורים. ההסכם קבע, בין היתר, שירדן תתמוך במאבק של תנועות השחרור הפלסטיניות, ואילו ארגונים אלה יכירו בשליטה הבלעדית של המשטרה הירדנית בשטחי הממלכה. באשר למספר ההרוגים והפצועים בפעולות אלה יש שלוש גרסאות שונות מאוד זו מזו: ישראל - 25,000 פלסטינים, ירדן - 2,500 והפלסטינים (בראשות יאסר ערפאת) טענו שנהרגו 3,400 פלסטינים ונפצעו 10,800.

לאחר אירועים אלה בחודש ספטמבר 1970 נוסד ארגון טרור חדש, "ספטמבר השחור", שחרט על דגלו להילחם בישראל ובארצות הברית. פעולות טרור בולטות במיוחד של ארגון "ספטמבר השחור": חטיפה ורצח ראש ממשלת ירדן ב-1971. חטיפת מטוס הנוסעים סֶבְנָה במאי 1972 (המטוס ונוסעיו שוחררו ע"י סיירת מטכ"ל וביניהם ביבי ואהוד ברק), רצח 11 ספורטאים ישראלים באולימפיאדת מינכן. 1972.

אימהות בצל הקטיושות

בסתיו 1967, כמה חודשים אחרי מלחמת ששת הימים, הייתי אמא צעירה בת כמעט 24 לבת פעוטה בת שנה וחצי. דרור, צנחן במיל'י, נלחם בששת הימים בסיני ובגולן ולאחר סיום המלחמה לא היה חודש בו לא היה לפחות שבועיים במילואים. במהלך מלחמת ההתשה היה יותר במילואים מאשר בבית, בעיקר בבקעה אך גם בסיני.

בטבעי אני ארכיונאית. אוהבת לשמור מכתבים, ברכות, מסמכים מרגשים, יצירות של בנותיי, תעודות ועוד. שומרת ואוספת, לא זורקת. בפסח לפני כשנתיים, עשיתי סדר בקופסאות בהם נשמרו כל אותם חפצים ואז מצאתי את המכתבים ששלחתי לדרור באותן שנים. הקריאה במכתבים החזירה אותי אחורה בזמן, העלתה מנבכי הזיכרון את רגשותי כאם צעירה המשכיבה את בתה ערב ערב במקלט, כשבן הזוג אי שם בבקעה או בסיני.

במכתבים אני מתארת לדרור את ההווי בקיבוץ בתקופה מיוחדת זו של מלחמה שלא הייתה ארוכה ממנה, את הדאגות והלבטים איך לטפל בבת הקטנה שבמהלך המלחמה נוספה לה עוד אחות. את ההתמודדות שלי עם המטפלות הקשוחות, שהיו "שומרות הסף" בלינה המשותפת, את ההלוויות שנערכו ליורם קוצר, יוסי היימן וארנון צור ובעיקר את הגעגועים לבן זוג שנמצא רחוק ממני בשעות קשות.

"... דרור חמוד שלי, מקווה שתגיע לפחות לשבעה של יורם קוצר ז"ל. הרי הוא קרוב משפחה והצבא יכול קצת להתחשב ולתת לך להגיע. תאר לעצמך שהעירו הבוקר ב-5.00 את אחיך ישראל במחנה בקונויטרה ואמרו לו סע הביתה, הודיעו ברדיו שאחיך נהרג. לישראל היה שכל לשאול מה בדיוק הודיעו ומה שמו של ההרוג משער הגולן ואז התבררה לו הטעות. אני כל הזמן מקווה לראות אותך בריא ושלם, כבר אי אפשר יותר".

נורית רוגל חברתי הזכירה לי איך ישבנו שתינו והינקנו אחה"צ בבית התינוקות, היא את יעל ואני את שרון. ענבלי הגיעה מהפעוטון ורצתה להיכנס אלי, אך המטפלת לא הסכימה כי היא מנוזלת. ענבל צרחה בחוץ ואני בכיתי בפנים.

במכתב כתבתי לדרור: "...די, אני לא יכולה יותר עם ל' המטפלת. מחר אני מתכוונת להכניס את ענבל לבית התינוקות ולצפצף עליה. אי אפשר לדרוש מילדה בת שנתיים וחצי שתסתפק בהצעות מן החלון ולא תבוא איתי פנימה. אני בטוחה שאחרי שתראה מה קורה בפנים היא תירגע. היא לא רוצה להישאר בשום אופן עם ההורים שלך ורק נצמדת אלי, ויש לומר בצדק. הקיבוץ מלא בחיילים, כנראה מתכננים משהו. כל פעם כשענבלי רואה חייל במדים היא מתחילה לבכות "אבא, אבא" וכך גם כשהיא רואה את האופניים שלך ליד החדר. אנחנו הבנות כל כך מתגעגעות אלייך, מתי כבר תחזור?!"

מלבד העיתונים, המכתבים, הצילומים והניירת השמורים בארכיון הקיבוץ נותרו כיום רק המקלטים לספר את הסיפור של אותם ימים ובעיקר המקלט המשוחזר ליד בית הדר, בו ניתן להתרשם, לשמוע ולראות סרטון על תקופת ההתשה וילדי המקלטים.

בארץ לא זוכרים ולא מזכירים את המלחמה הזו שהייתה למלחמה הנשכחת. מי ייתן ולעולם לא נדע יותר ימים כאלה.

סליחה שאני נדחפת, אבל...

אחרי הכתבה הזאת ואחרי שראיתי את נורית בסרטון ה"הקדשה" עלו בי שתי מחשבות ללא קשר ביניהן.

הראשונה - זיכרון מאותם ימים קשים. קיבלתי אז הוכחה שיש לי שמיעה סלקטיבית: עד שהיינו רצים להוריד את הילדים למקלט מיד עם תחילת כל הפגזה - הייתי שומעת כבר את צליל הדפיקה שלפני השריקה של הקטיושה ו"טסה" להוריד את אור למקלט, ואולי עוד ילד שהוריו לא הספיקו להגיע (ומשם לרוץ לראות מה קורה אצל זיו). אחרי שהכנסנו את הילדים לישון במקלטים וירדה ממני האחריות - לא שמעתי דבר, אפילו כשהפגזו אותנו ישירות וכולם ירדו למקלטים, נשארתי בבית כי פשוט לא שמעתי...

והשנייה - תובנה: מסתבר שיש כוח לקהילה מאורגנת למצוא פתרונות להמשיך את החיים ככל האפשר בטוב גם בתנאים קשים ביותר. זה מה שעלה למעשה מדברי הסיום הנרגשים של נורית (למרות הנוקשות החינוכית של כמה מהמטפלות).

קיבלנו לכך הוכחה בימים אלה של סגר, בידוד וגזירות קורונה. שיהיו לנו ימים טובים יותר מאלה, שנה טובה בכל המובנים.

כרמלה

הקדשה יום כיפור תשפ"א

שרה פרקר

מתאים היה שהדברים שאני כותבת, יצטלבו עם סיפורה של ניצה שמיר בתוכנית "הקדשה" ששודרה בערב יום כיפור האחרון, אבל מכיוון שאיחרתי את מועד ההפקה אני שולחת את דברי לעלון.

בעצם אלה דברים לזכרה של **אלישבע גזית** (אמא של יהודית) והיו צריכים להיאמר על קברה. מאותו לילה של קטיושות, נשאר בליבי זיכרון ותודה אליה. מרץ 1969. חורף. אני בחודשי הריון אחרונים עם אורי. יעל בן 3.5 חולה עם חום גבוה והמטפלות (נטע מורן ונורית רוגל) יעצו שאשן עימו בבית הילדים ולא ירד למקלט. עודד, כרגיל, במילואים.

נרדמנו. יעל במיטתו ואני מכורבלת על אחת המיטות בבית הילדים ("הילטון"). משהו בסביבות 3:00 לפנות בוקר, נשמעת שריקת קטיושה. יעל מתעורר: "אמא, בואי למקלט". אני אוספת אותו בזרועותי, רותח מחוס. כבד. הפיצוץ שלאחר השריקה מגיע מכיוון חדר האוכל. נשמעת עוד שריקה ועוד פיצוץ. עמוד המתח הגבוה שליד החשמליה נפגע. **חושך צלמוות**. יעל תופש פיקוד. מתמצא מיד: "אמא, הדלת לתעלה על יד המיטה שלי".

מכיוון בית התינוקות (ריכוז משק והנה"ח של היום) אני מזהה את קולה של ניצה שמיר. **"בואו מהר לעזור! אני עם רוב'לה על הידיים! בואו לעזרתי!"** קולה מצלצל לי עד היום. לא ראובן צמח. רובליה.

מכיוון הפעוטון החדש (היום בית הדר) קולה של אורה אפשטיין גם היא קוראת לעזרה (אני מניחה שהייתה עם גיל).

בעודי עם יעל על הידיים, אני מחפשת דרך להגיע למקלט. הביטויים "פיק ברכיים" ו"רגליים כבדות" מתממשים.

החיבור של בית הילדים למקלט שליד המספרה היה עם תעלה. עמודים ופחים מדפנים אותה. הירידה אליה בחושך לא הייתה פשוטה.

במפתיע, מקצה התעלה עולה קרן אור. מישהי עולה לקראתי עם עששית מודלקת וקוראת לי לבוא. מסתבר זו אלישבע, סבתא של ורד, שישנה עם הילדים במקלט למעלה. סוף טוב! ולמה אני מספרת זאת בהשתאות. הרי ברור, כל מי ששמע את השריקות והפיצוצים ויודע שבבית למעלה ישנים אמא וילד היה עושה כמוה.

אבל אנחנו היכרנו את אלישבע היטב. היינו שכנים וידענו עד כמה היא מבוהלת ומפוחדת מהמצב. גרנו מאחורי ביתה. בשבועות הראשונים, עוד בטרם ירדו הילדים ללינת קבע במקלטים, בכל פעם שהייתה אזעקה, אלישבע הייתה יוצאת עם כרית בידה, דרך חלון הבית ישר לפתח המקלט. ניוסי סידר לה מדרגה מיוחדת ועזר לה, עם תיבול חוש ההומור שלו, להגיע מהר למקלט. לרוב גם הייתה נוזפת בנו על כי אנחנו שאננים בחוץ.

לימים כששנת הילדים עברה למקלטים, התנדבה אלישבע לישון עם הילדים. היו לה 5 נכדות והיה מרחב להיענות לבקשתה.

כשהיא עלתה לקראתי מהמקלט, בחושך, כשהדי השריקות והפיצוצים עוד עימנו, נזכרתי בפחדיה והייתי אסירת תודה שבעתיים. ידעתי מה זה בשביל אלישבע לצאת מהמקלט ולהיות חשופה בחוץ.

בהחלט דברים לזכרה ומוטב מאוחר מאשר בכלל לא.

נערה בימי מלחמת ההתשה

רבקה הלמר

במלחמת ההתשה הייתי בכיתה ט'. למדנו בגשר (או עוד למדו לפי ההשתייכות הקיבוצית והתנועתית ואשדות מאוחד וגשר היו בקיבוץ המאוחד).

זה היה יום שישי. כאשר הסתיים יום הלימודים היתה הפגזה רצינית על כביש מנחמיה-גשר ולא יכולנו לחזור לאשדות עד שירד החושך, ובחסות החשיכה נסענו דרך סירין לאשדות. הגענו לחדר האוכל. החברים אכלו בחושך, נפל פגז בחדר הסודה, היתה הרגשה של מלחמה, כל אחד מאיתנו חיפש את הוריו בחדר אוכל.

באותו ערב אחרי הארוחה החברים התכנסו במועדון לחבר לאור נרות או פנס, דדו וגולדה באו לשיחת עידוד להעלות את מורל החברים.

מה שזכור לי שהיתה אווירה רגועה, לא פאניקה, והרגשה שגם זה יעבור

נר זכרון

1.9.1931	י"ט באלול תרצ"א	ארליך פייבל
1.9.1991	כ"ב באלול תשנ"א	רובל סולה
6.9.2002	כ"ט באלול תשס"ב	ברייך פישל
7.9.1989	ז' באלול תשמ"ט	כהן נועם
11.9.2002	ה' בתשרי תשס"ג	גולני גדעון
12.9.1981	י"ד באלול תשמ"א	מורן (קראוזמן) שלמה
12.9.1994	ז' בתשרי תשנ"ה	מרטינוביץ דני
14.9.1998	כ"ג באלול תשנ"ח	שמיר בונים
16.9.2011	י"ז באלול תשע"א	שחר פול
17.9.1978	ט"ז באלול תשל"ח	עברי פסח
17.9.1982	כ"ט באלול תשנ"ב	שטיין שמשון
17.9.2009	כ"ט באלול תשס"ט	שמיר חוה
20.9.1992	כ"ב באלול תשנ"ב	גורי שייקה
20.9.1994	ט"ו בתשרי תשנ"ה	גזית אלישבע
28.9.1986	כ"ד באלול תשמ"ו	ספרונצ'יק צילה

השקט של יום כיפור תשפ"א

נילי ארזי

ש... שקט... נפלא! הנהר האגדי סמבטיון, שכל ימות החול הוא שוצף וגועש ומשליך אבנים סביבותיו, בשבת הוא נח וביום כיפור הוא נח שבעתיים, כי זה שבת שבתון. הטרקטורים שובתים, הדחפורים קפאו על מקומם, פטישי האוויר ושאר מרעין בישין עמדו מלכת. אפשר לשמוע את השקט בכל מאודו. אין יותר טוב מזה!!!

אז מה היה לנו לפני, ומה יהיה לנו אחרי? אל תחשבו חלילה שאני מתלוננת. אני מקבלת את זה באהבה, כי מה שנעשה הוא לטובה. הוא מקדם אותנו בתחום החברתי הבטיחותי ועוד... אבל אני רוצה פשוט לידע אתכם (אם במקרה אתם לא יודעים)

ובכן ממערב לנו התחילו לבנות את השכונה החדשה היא שכונת הירדן. ודבר ראשון גידרו אותנו בגדר שלא מאפשרת לפרוץ מערבה. התחילו מתי שהוא סביב פברואר ואמרו שבערך בחג שבועות יסיימו (רק לא אמרו באיזו שנה). בכל אופן ירדו הרבה גשמי ברכה, פרצה הקורונה לחיינו, נוצר הרבה בוץ פיזי ובריאותי שהאט את העבודה. בעין הבלתי מבינה שלי בבנייה, אני רואה שיש התקדמות אבל כל פעם מגיעות ערימות חול חדשות, מכבשים שמרעידים את הבתים, כובשים את החול ושופלים גדולים וגדולים יותר שמצפצפים ומכריזים בקול גדול כשהם נוסעים ברוורס. לעיתים נדמה שהם לא נוסעים בכלל קדימה – רק בהילוך אחורי. כל זה, כאמור, ממערב לנו.

מאיךך ממזרח לנו עשו לנו חישמול של השכונה, יותר יעיל ויותר בטיחותי ובריא. וכדי לחבר את החישמול המרכזי הזה לבתים חפרו ממנו והלאה לכל הכיוונים האפשריים תעלות שבהן טמנו את החוטים. ערימות של אדמה ובוץ בכל מקום והכי כף שגם ניסרו את המדרכה (שהולכת מהבית שלנו – צומת גדעון ברקני לכיוון צומת חיים זהר), בשני מקומות חריצים רחבים שקפצו לנו את הקלנועיות והאופניים – קיפצוץ שעבר מהטוסיק ועד קצה הקדקוד. ואז נגמר החישמול, התעלות כוסו ובא לציון גואל!?

רגע. לא כל כך מהר. כשהתחילה הבנייה של שכונת ירדן ממערב והחישמול עם התעלות ממזרח, ברור היה שהדשאים ייהרסו ולכן חבל לבזבז עליהם מים וכך הגיעו ימים שהשכונה שלנו נראתה כמו מדבר צהוב ויבש. ואז כשכוסו התעלות הגיע הזמן לשקם את הדשאים. זה כבר עניין של מה בכך: מציבים מוטות ברזל, מותחים סרטים של "אין מעבר" ובתווך מפזרים זבל פרות - ניחוח אדיר שליווה אותנו כשבוע ימים - ומשקים, וממטירים, משקים וממטירים. הריח נמוג, וראה זה פלא הדשאים הצהובים הוריקו ועכשו מתחיל להיות שוב יפה... ומחר וגם מחרתיים וגם אחרי מחרתיים יחזרו המכבשים והשופלים... יהיה מעניין

מנהיג הלהקה

עים ורחל קמינגס מגדלים בביתם חמישה כלבים: איך הגיעו אליהם,
מה הסיפור מאחורי כל שם, איך מחנכים כלב
והאם הכלב הוא באמת ידידו הטוב של האדם?

אביב לשם

"מאז גיל עשר יש לי כלבים. הם תמיד חלק מהחיים שלי. האמת היא שאני לא יודע איך אוכל לחיות בלי כלב", אמר לי טים קמינגס בכנות, לקראת סיום הראיון שעשיתי איתו בביתו. אנחנו רואים אותו מדי יום צועד עם מספר כלבים, ורק בשיחה בינינו התברר לי שטים ורחל קמינגס מגדלים חמישה כלבים, כולם שלהם, כולם כלבים מעורבים שננטשו. אני מסתכל על חמשת חברי הלהקה, כל אחד שרוע בפינתו הקבועה, במצב של נים לא נים, מחכים לקריאה של המנהיג.

מאיפה הגיעו אליו חמישה כלבים?

אז מסתבר שחלקם "מצאו" את טים, את האחרים הוא מצא ואימץ. את עניין האימוץ הוא מסביר לי דרך גולדי. יום שישי אחד טים עשה קניות בכלבו וכשיצא החוצה היא הייתה שם, ככל הנראה נטושה. "שאלתי אותה 'את רוצה להיות הכלבה שלי?', קראתי פעם אחת והיא באה. ומאז היא איתי כבר שש שנים", הוא מספר לי עם חיוך רחב, תוך שהוא מלטף את כלבתו. עוד בלהקה מיסי, ציובקה, אינקה ומזל, שיש סביבה סיפור מעניין: "נסענו באוטו לבקר את הנכדים שלנו בכפר חרוב, ופתאום רחל קוראת לי בהתרגשות עצור! עצור! לצד הכביש רצה גורה קטנה שחורה, שככל הנראה ננטשה והסתובבה במשך ימים מחפשת את בעליה. לקחנו אותה אלינו, ומאז הכלבה ברת המזל הזו אצלנו. לכן קראנו לה מזל. כלבים זקוקים לחום, לאהבה, לחיזוק. לפעמים יש ביניהם תחרות על תשומת הלב שלי. אני ורחל המנהיגים שלהם. אנחנו מנהיגי הלהקה. גולדי היא מובילת הלהקה בין הכלבים. זו ההיררכיה".

זה שובר לב לראות כלב נטוש, מחפש בטירוף את בעליו. למה מתרחשת תופעה של נטישת כלבים?

- לצערי, הרבה אנשים נוטשים, כי הם חושבים שכלב זה צעצוע. הם לא מבינים את האחריות שיש בגידול כלב. אם הכלב לא עושה מה שהם רוצים אז הם פוגעים בו או זורקים אותו. לכלב יש אינטליגנציה גבוהה, יש לו צרכים גופניים ורגשיים, הוא צריך תשומת לב, אהבה ויחס. לגדל כלב זו אחריות, צריך להאכיל בזמן, ללמד התנהגות ולחנך. "כשכלב טוב, לבעלים שלו טוב" - המשפט הזה יחזור עוד כמה פעמים במהלך שיחתנו, כמו מוטו.

איך אתה בוחר את השמות של כלביך?

זה פשוט קורה, אינטואיציה, תחושה. מיסי, למשל, היא הסתכלה עליי מתוך הכלוב שלה. זה היה אחרי שאיבדתי כלב אחר. הכנסתי את היד לכלוב והיא שמה את האף על היד שלי.

דיברנו אחד אל השני במשך 20 דקות להערכתני. ידעתי שהיא תהיה כלבה שלי, ושנצליח. היו לה 70 קרציות שעשו לה פצעים בכל הגוף, אבל היא אפשרה לי להוציא לה אותן אחת אחרי השנייה. היא ידעה שאני אהיה הבעלים שלה. היו לה חיים קשים עד שמצאה אותי. בהתחלה היא הייתה כלבה קשה, לא מחונכת, לקח לי חצי שנה לחנך אותה לא לעשות פיפי בבית. החינוך שלה היה ממושך יחסית לאחרים. היא נתנה אמון, אבל פחדה מאוד מאנשים אחרים בקיבוץ.

לכלב טוב להיות חופשי או מפוקח?

אני לא מאמין שכלב צריך להיות חופשי, כיוון שאז הוא רודף אחרי חיות אחרות, אחרי אנשים או מכונות. אני מאוד מקפיד שהכלבים שלי יישארו בטריטוריה שלנו, או קשורים, לפעמים השער נשאר פתוח והם יוצאים ומחפשים ריגושים ואני צריך לחפש אותם.

איך מחנכים כלב?

יש חמש הוראות בסיסיות בחינוך הכלב שהן החשובות ביותר: הישאר, ארצה, עמוד, רגלי, בוא. אם כלב לא מקשיב לך, אם הוא לא רואה באדם שקורא לו מנהיג, זו בעיה וצריך לחנך אותו, לאמן אותו. צריך לבקש משהו הגיוני, והוא צריך לעשות את זה. אם הוא לא מבצע – תתעקש. אם הוא לא מבצע, זה אומר שהוא לא רואה בך מנהיג. אפשר לתקן את זה. להתקרב, ושוב לבקש, ואם הוא בא אז לתת חיזוק חיובי. חינוך הכלב צריך להיות עקבי. אימון הכלב יכול להיות ממושך אבל גם קצר, עקבי, סביב שלוש-ארבע פעמים בשבוע. הכלב מצפה שבעליו יהיה המנהיג שלו. אם הכלב לא מוצא בבעליו מנהיג, אז הוא לוקח את המנהיגות, וזה עשוי להביא צרות. כלב הוא חיה חברתית. זה מאוד מעניין לראות אותם כלהקה, הם רבים, משחקים, מתגפפים, עושים היכרות, מכירים אחד את השני דרך שפת הגוף. מאוד חשוב לראות את הכלב, לזהות ולכבד את צרכיו, לאהוב את הכלב. למי שלא אוהב חיות אני ממליץ לא לאמץ חיה, כי שניכם תרגישו רע.

האילוף, חינוך הכלב, מצליח?

אם הכלב לא שמח - הבעלים לא שמח. אם הכלב לא בא כשקוראים לו, אז היחסים לא טובים, אבל אפשר לתקן. אין מושלם, אבל אפשר ללמד איך לעשות את החיים שלכם ושל הכלב טובים וקלים יותר. וזה כיף גדול לראות שהכלב ממושמע, מבצע. אנשים רואים את הכלב מתאמן ומציית ולא מאמינים "זה הכלב שלי קופץ שם?". מרגישים את הקשר עם הכלב, יוצרים קשר עין, מאוד חשוב לתת חיבוק, נשיקה. כלב מאוד אוהב חיזוקים, ולעולם לא להכות או לבעוט בכלב. כלב שסבל מאלימות פיזית או מילולית פוחד מאנשים ומגיב רע. אתה כבעל הכלב לא רוצה עבד אלא שותף, חבר, בן לוויה. כשבונים את היחסים האלה נכון, הכלב משתף פעולה ועושה מה שמבקשים. כלב מחונך, שלא מפחד או חרד מבעליו, מרגיש חופשי, מכובד. האחריות של הנהגת הלהקה כיוון שיש לו מנהיג - בעליו.

איזה הכשרה עברת?

אני למדתי לאמן כלבים בכלבייה באפיקים. זה היה מאוד מעניין. אני מאוד אוהב את זה. לשמחתי וגם למזלי, רעייתי רחל גם אוהבת כלבים, וגם עברה קורס של מאמנת כלבים. היא מאוד טובה איתם ועוזרת לי המון לגדל אותם בבית ובפארק הכלבים. תודה לאל שיש לי אישה שאוהבת כלבים ומוכנה לחיות עם חמישה כלבים. זה ממש לא מובן מאליו, ואני חש שיש לי מזל גדול.

מאז הפנסיה נכנסת עמוק יותר לגידול וחינוך כלבים?

נכון, למרות שתמיד היו לי כלבים. הייתי צריך את זה אחרי שסיימתי לשחק סופטבול. בארה"ב שיחקתי בייסבול, כאן שיחקתי סופטבול במשך 15 שנים, אפילו הייתי בנבחרת הלאומית הישראלית. חווייתי פציעה בברך, נקרעו לי רצועות, וההליכה עם הכלבים עזרה לי להתחזק ולחזור ללכת. ספורט מאוד חשוב לי, והחוויה של להיות חלק מקבוצה ולשחק הייתה דבר משמעותי. כשהפרק הזה הסתיים נותרתי עם חלל גדול, ואז הגיעו הכלבים.

נער נצחי

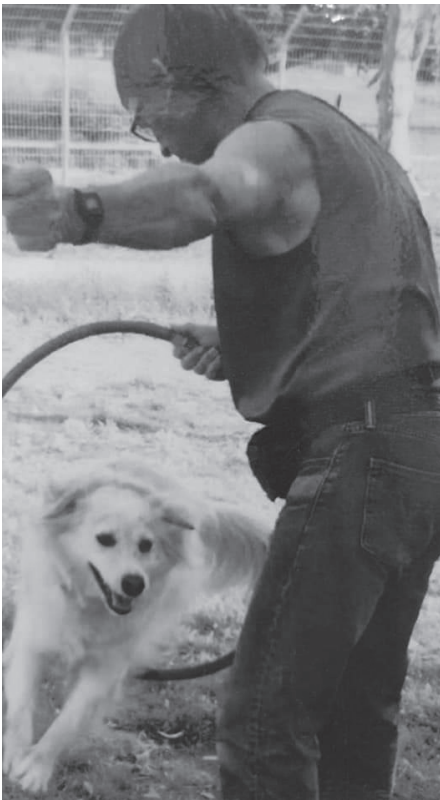
טים נולד בקונטיקט בשנת 1949, יש לו אח בדרום קרוליינה ואחות בקונטיקט. זה לא ניכר, אבל הוא כבר בן 71 ("אבל מרגיש צעיר בהרבה"). הוא עבד שנים רבות במכוורת, בתמרים ובנוי. ניסיוני להוציא ממנו עוד פרטים אודותיו נתקל בחומה בצורה. הבחור ביישן.

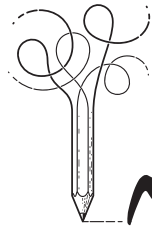
אתה פנוי להדרכת כלבים של אחרים?

אני מייעץ כששואלים אותי. עושה הדרכות בפארק הכלבים. האמת היא שהייתי רוצה לאמן יותר. עבדתי עם כמה כלבים בשער הגולן והיו לנו הצלחות. הייתי שמח שיפנו אליי יותר. אני עושה אימון בסיסי, ובעלי הכלב חייב להמשיך עם חמשת הפקודות הבסיסיות. זה מצריך חצי שעה ביום, שלוש פעמים בשבוע. זה לא המון וזה מאוד חשוב לכלב, וכל המשפחה תיהנה מזה אחר כך.

מה אנחנו יכולים ללמוד מהכלבים?

אם לא תאהב את הכלב, הוא לא יאהב אותך. הוא יהיה איתך מתוך פחד, אבל לא יאהב אותך, ויחפש דרכים לבטא את הכעס. אפשר לשנות את זה עם חיזוקים, חום. כלב הוא באמת חבר טוב. הם גם משחררים כעסים מהר יותר מאיתנו. הם לא מוצאים עניין לאחוז בכעס, הם חיים את הרגע. אני חושב שאם בני אדם היו חיים יותר את הרגע הם היו שמחים יותר.

חברים כ/אתבים

זמר / סיגל אשל

מבין מסכות עננים
מתגלים פני הסהר
חבצלות נרעדות
על רכס החוף המואר
אלול מתקדם אל קצו
חומק מזרועות הקיץ
זמר דוקר בלבי
חרישי ומקר.
והזמר עגום ונחר,
שברים ותרועות בו,
והולך קולו מלבי
אל נבכי נשמתי
ויוצא לרחוב הלילי
אל צמרת הפיקוס
וגואה וגועה חרישית
ושב אל ביתי.
לו יגע בלבבות אחרים
ויחבר אל הרוח
ללבבות את גחלת הנפש
במתק תקנה
לו יפתחו שערים
והדעת תנוח
ושנה חדשה תבנס
על פנפי אהבה.
שתהיה לכולנו שנה טובה.

הסוכה / רפי הלמר

הסוכה של פעם הייתה מקרשים ומסמרים,
היום בונים סוכה כמו לגו עם מוטות ברזל ומחברים,
תוך שעה הסוכה עם בד ועם סכך למעלה מוכנה,
לחוג את חג סוכות עם הדס ערבה לולב ואתרוג בפינה.

כל המשפחה בסוכה שבעה ימים ביחד מתכנסת,
רוח של חג אל הסוכה המשפחתית נכנסת,
סוכות זה חג שנכנס אחרי ראש השנה,
ובסוכה יושבים ושרים שלומית את הסוכה בונה.

סוכה בחג סוכות זו סוכת שלום,
לכל האושפיזין שהגיעו עד הלום,
והשלום הוא בינתיים רק חלום,
הסוכה מאירה לכל השכנים כמו יהלום.

משני עברי הסמבטיון

טוביה נאור, יטבתה

נולדתי כבן בכור לקבוצת מסדה-גורדוניה, בשנת 1933. בתחילה היתה הקבוצה מפורזת ברחבי הארץ, עד שהתקבצה בחדרה, בגבעת בוסל, הלא היא גבעת הקיבוצים, שבה שהו באותה עת גם אנשי עין השופט ודורות, וחיכו לגאולה, דהיינו גאולת הקרקע להתישבות הקבע ע"י הקק"ל.

בשנת 37 הוקמה הנקודה החדשה במסגרת יישובי "חומה ומגדל". כעבור שנה הצטרפנו גם אנו, הילדים, אל כוחות החלוץ בעמק הירדן.

בא היום הגדול. היום נוסעים לנקודה החדשה, למסדה. לעמק הירדן. שלום חדרה, שלום משק הפועלות, שלום ל"טיפולי", שלום לתחנת הרכבת, שלום ליער האקליפטוס, שלום למעון של בָּטָה, שלום לפרדסי התפוזים, שלום לקיוסק הגלידה.

עולים לאוטובוס. כולנו כבר יושבים על ספסלינו ואז, ברגע האחרון, מופיעות שלוש חברות עם תינוקותיהן החולים במחלות חשוכות מרפא. הן באו להיפרד. שלום אורי, שלום זיוה, שלום רויטל. לא נראה אותם יותר לעולם. כמה עצוב.

הגענו לנקודה. חומה, מגדל, צריפים, ומחוץ לחומה בית הילדים הבנוי בטון מזויין נגד כדורים. יושבים לארוחת ערב ראשונה. על כל צלחת מעט סלט ירקות, כף גבינה לבנה ושתי פרוסות לחם. "לגמור הכל, ילדים! לא להשאיר כלום בצלחת! מה המחסן הזה בתוך הפה שלך! תלעס יותר מהר!" כמה מייאש.

והנה, בפתח הגן צץ לו קיפוד קטן ודוקרני, מביט כה וכה וחוצה את הגן בריצה אל הדלת הפתוחה בצידו השני של הבית. הוא מן הסתם שואל את עצמו "מה זאת המפלצת שקמה בן לילה על אדמת אבותי!" כמה מפחיד. "ילדים, מה נשיר לקיפוד?", נשמע קולה של המטפלת. "מה לעשות, מה לעשות, הקיפוד רוצה לרקוד", עונה לה המקהלה. נרגשים, נפחדים ועייפים אנחנו מושכבים במיטותינו לקראת לילה ראשון במולדת החדשה. אנחנו לבד. הורינו נטשו אותנו והפקירונו לחסדי שומרת הלילה. הנה באות המפלצות.

שם חדש מנסר לו בגבעה. "עין הקורא" אחריו עוקב שם חדש יותר, "שער הגולן". מה זה? מי זה? הולכים לראות. בראש צועד אבא שלי. הוא ממלא את מקומה של ציפורה הגננת, שפחדה לעבור איתנו לעמק, כי יורים שם ויש מאורעות. אנחנו אחריו בשורה. הולכים והולכים בדרך אין סופית שאורכה כמעט 300 מ'. מגיעים לעוד חומה ומגדל. גם פה יש בית-ילדים, ממש ילדים כמונו, ויש להם גם שמות של ילדים: יאיר, שלומית, זיוה, לוֹיָהּ, נירה, עמוס, איה, גדעון, רותי - איזו חגיגה.

"איך קוראים להורים שלך?" "אצלנו קוראים להורים בשמות שלהם. הנקה וזלמן. אצלנו אסור להגיד אבא ואמא." כמה מוזר.

יש להם מדריך, דובי, גדול כזה, מתולתל ושעיר. ואיזה חכם הוא דובי. "אתם תהיו חברת ילדים אחת", הוא אומר. "תהיה לכם פינת-חי משותפת. בינתיים יש רק כלבים אבל אחריהם יבואו עוד". איזה חלום!

מלמדים אותנו לרכב על סוסים. אם הערבים יתקיפו – יושיבו אותנו על הסוסים ונברח. איה חולה במחלה מסוכנת. כולנו בחרדה. איה נפטרה. איזו מילה איומה. הולכים לבקר אותה בבית הקברות. כמה נורא.

הימים חולפים. שנה עוברת ואנחנו מתקרבים לכיתה א'. דובי אומר לנו: "ילדים, עוד מעט תיכנסו לבית הספר. שם ילמדו אתכם בודאי שאלוהים ברא את העולם ואלוהים אמר ככה ועשה ככה. תדעו לכם שאין דבר כזה אלוהים. הוא לא קיים. בני האדם המציאו אותו כי הם נורא פחדו!"

מי יכול להבין דברים מסובכים כאלה! שואלים את ההורים. "נכון מאוד", עונה אבא. הוא יודע. "למה להעמיד בפני הילדים נושא כל כך פרובלמטי בגיל זה?", מרצה אמא. היא גנתה. עכשיו יש לי במה להתלבט. מי צודק? - אבא או אמא? חלפו שנים עד שהבנתי את דובי..

ילדי שער הגולן לומדים בבית. אנחנו הולכים לבית החינוך המשותף בדגניה. כבר אין חברת ילדים אחת ולא פינת חי משותפת. אנחנו פה והם שם.

ואז באה ההודעה: "אסור לנו יותר להיפגש איתכם. זה יכול לקלקל אותנו ולהזיק לנו. וחוצ' מזה אנחנו עוברים ללמוד במוסד בעמק יזרעאל".

"אל תדברו עם השמוצניקים", אומרים לנו במסדה. "הם יעשו לכם שטיפת-מוח"...

גלילה ואני לא מוותרים. מדי שבת אנחנו הולכים לבקר את שלומית בבית הוריה. משחקים ומחליפים חוויות. ההורים שואלים: "למה אף פעם היא לא באה אליכם?". בסוף גם זה נגמר. כמה חבל.

הסתיימה המלחמה. אבא של שלומית חזר מהבריגדה. הלכתי לבקר אותו. שלומית כבר היתה במוסד, מעברו השני של הסמבטיון.

פרצה עוד מלחמה. שני הקיבוצים נכבשו ונהרסו. "מי עזב ראשון?", ניסרה השאלה בגבעה שנים אחדות, עד שנמוגה.

נותרו רק זכרונות,

ועוד שאלה שמן הסתם לא תיענה: על מה ולמה!?

[טוביה נאור כתב רשימה זאת לבקשתו של ד"ר שאול פז]

עיצוב לוח השנה שלנו

יעקב שן

בפינת השבוע האחרונה, שהוקדשה ללוח השנה שלנו, סופר בקצרה כיצד הגענו ללוח מעוצב זה של הקיבוץ. את הרעיון לעשות לוח מיוחד משלנו "גנבנו" מלוח שנה שעוצב עבור רכזי התרבות בארץ לפני שנים רבות.

בראשית הדרך עיצב את הלוח הניק (חיים ברקני). צריך לזכור שהיה זה לפני היות המחשב, הוא עיצב את הכיתוב בטכניקה מיוחדת של אותם זמנים ("לטרסה סט" – אותיות מודבקות) והוסיף את הקריקטורות הנפלאות שלו.

לאחר שנכנס לחיינו המחשב הועבר העיצוב לסטודיו שלנו. בראשותו ובהדרכתו של דורון רות עוצב הלוח מחדש בדרך המתאימה לשימוש אישי של כל אחד, כאשר יש בו מקום לכתוב את הדברים החשובים, ובנוסף עיטורים סמליים תוך סימון מועדים חשובים לתכנון.

בראשית הדרך סייע לדורון בעיצוב עומר מיכאלוב (בעלה של אלה סלע) שעבד אז בסטודיו. לאחר זמן שיבצנו תמונות מחיי הקיבוץ.

כאשר נכנסה לסטודיו רותם קידר היא קיבלה על עצמה את העיצוב, וממשיכה לעשות זאת עד היום בדרך נפלאה.

אני רוצה לציין במיוחד את דורון רות, שקיבל את האחריות על העיצוב והתמיד בכך יחד עם עובדי הסטודיו לטובת קהילת שער הגולן.

שלומית מאומתת תסתדרו לבד

סרטי הסטוריה שלנו

חברות וחברים, חג שמח ושנה טובה.
סינמטק ירושלים העביר כמות פנטסטית של סרטונים לפורמט דיגיטאלי והעלה אותם לאתר האינטרנט, באופן שהם זמינים עבור כולם.
מצרף כאן מקבץ של סרטונים שעלו בחתני בחיפוש ראשוני; ברור לי שיש עוד שפע רב של חומר מצולם הנוגע לישובי עמק הירדן.
עמי כברי, דובר המועצה

שער הגולן:

יום קרב בעקבות טרקטור שעלה על מוקש -

[/https://jfc.org.il/news_journal/60933-2/96900-2](https://jfc.org.il/news_journal/60933-2/96900-2)

תרבות וארכיאולוגיה ירמוכית בשער הגולן (1953) -

[/https://jfc.org.il/news_journal/27674-2/93594-2](https://jfc.org.il/news_journal/27674-2/93594-2)

עין הקורא (שער הגולן) ביום עלייתו לקרקע (1937) -

[/https://jfc.org.il/news_journal/27437-2/91790-2](https://jfc.org.il/news_journal/27437-2/91790-2)

15 שנים לשער הגולן (1952) -

[/https://jfc.org.il/news_journal/27630-2/91713-2](https://jfc.org.il/news_journal/27630-2/91713-2)

ירי מסוריה לעבר טרקטור של שער הגולן (1963) -

[/https://jfc.org.il/news_journal/59420-2/98887-2](https://jfc.org.il/news_journal/59420-2/98887-2)

הרשימה השלמה - במייל שיעקב שלח לחברים ובאתר המועצה.

יפנה את מקומו, למלאך האהבות.
והפלוג, הקללות והזעם בעינים,
יתחלף בחבוק ושלוב ידיים.
שכסלו טבת, שבט ואדר,
ימלאו תקנה לקראת המחר.
ותרופה, חסון, תפלה, או כל תחליף,
יתנו לנו לנשם ויחסלו את הנגיף.
ובאביב, בניסן איר וסיון,
ננשק את סבתא ונטוס לגון.
וכשיגיע אב ואלול אחריו,
נדע שהחלום מתגשם עכשו.
השמש ששקעה, תחזור ותזרח,
והפרח שנבל, ישוב ויפרח.
ותשפ"א תעזב מחיכת ונפה.
כי במו ימיה חסלה תמגפה.

הימים מתקצרים ומאירים כבר פחות,
הלילות מתארכים, זהו זמן הסליחות.
שנה חדשה בפתח מתדפקת, מתקרבת,
מהססת, בזהירות בודקת.
היא באה בלאט, עם המון חשש,
להחליף שנה, שבה כוחנו תש.
לוחשת תשפ"א ושואלת את עצמה,
איך אוכל לעמד בכבד המשימה.
להכניס ולדחוק החוצה את תש"ף,
הנגועה בלה בנגיף מכשף.
להוציא את תשרי ממעמקי הסגר,
להגיע לחשון הרבה יותר בסדר.
לצבץ את החגים בצבעים של שמחה,
גם למי שחוגג בלי המשפחה.
שמלאך השנאה, החוגג ברחובות,

בצל קורונה

איסור ההתקהלות מחליף את המסיבה רבת המשתתפים בחוץ או בחדר האוכל בסרטי וידיאו בערוץ הפנימי.

כך בראש השנה ראינו רק את "השנה בתמונה". תודה ליואב גולן שאסף את החומרים לסרט, לצלמים: **עומר קידר**, **רון קידר** ו**יואב גולן**, לעורך **רון קידר**. נהנינו. לצפייה בסרט לחצו כאן או הקלידו את הקישור:

https://www.youtube.com/watch?v=6pfyDA60Hr4&feature=youtu.be&ab_channel=rotemkedar

ובערב יום כיפור את סרט "הקדשה" - שהוקדשה הפעם למלחמת ההתשה. תודה ל**יהודה שריג** על הצילום, **יואב ארזי** עריכה, **עפרה ויעקב שן** הפקה וכמובן לכל המשתתפים. ריגשתם אותנו. למעוניינים לצפות בסרטים - לחצו כאן או הקלידו את הקישור:

https://www.youtube.com/watch?v=Op-LBUwMo50&feature=youtu.be&ab_channel=rotemkedar

כפתור חדש

הטלפון הנייד מחליף יותר ויותר מכשירים אחרים. הפעם - "כפתור" חדש בטלפון יפתח את השערים והמחסומים של הקיבוץ, קל ומהיר יותר. יש להוריד לטלפון את האפליקציה [palgate](https://www.palgate.com). זוכרים שפעם השתמשנו בחכמולוג?...?

ט.ל.ח.

מי שצייר את הקריקטורה שהמחישה את שכתב ירון שן על משק האנרגיה בקיבוץ הוא בנו, **רמי**, ולא יעקב שן כפי שנכתב.

